

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

27 januari 2010

WETSONTWERP

**betreffende marktpraktijken en
consumentenbescherming**

AMENDEMENTEN

Nr. 44 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 126

Het derde lid, 3°, vervangen als volgt:

“3° dat, indien aan de waarschuwing geen gevolg wordt gegeven, ofwel overeenkomstig artikel 116, eerste lid, 2°, een vordering tot staking zal ingesteld worden ofwel overeenkomstig artikel 139 strafrechtelijk vervolgd kunnen worden zo niet overeenkomstig artikel 139/1 administratief gesanctioneerd kunnen worden.”

Nr. 45 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Opschrift van Hoofdstuk 9

**In het opschrift het woord “Strafsancties” vervan-
gen door het woord “Sancties”.**

Voorgaande documenten:

Doc 52 **2340/ (2009/2010)**:
001: Wetsontwerp.
002 en 003: Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

27 janvier 2010

PROJET DE LOI

**relatif aux pratiques du marché et à la
protection du consommateur**

AMENDEMENTS

N° 44 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 126

Remplacer l’alinéa 3, 3°, par ce qui suit:

“3° qu’au cas où il n’est pas donné suite à l’avertissement, soit une action en cessation sera formée conformément à l’article 116, alinéa 1er, 2°, soit des poursuites judiciaires pourront être entamées conformément à l’article 139 ou, à défaut, des sanctions administratives infligées conformément à l’article 139/1.”

N° 45 DE MME VAN DER AUWERA

Intitulé du chapitre 9

Remplacer cet intitulé par ce qui suit:
“Des sanctions”.

Documents précédents:

Doc 52 **2340/ (2009/2010)**:
001: Projet de loi.
002 en 003: Amendements.

Nr. 46 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 126/1 (*nieuw*)

In Hoofdstuk 9 een afdeling 1 invoegen dat het artikel 126/1 bevat, luidend als volgt:

“Afdeling 1. Administratieve sancties

Art. 126/1. De in artikel 139/2 bedoelde ambtenaren kunnen een geldboete opleggen van 50 euro tot maximaal de helft van de strafrechtelijke geldboete, verhoogd met de strafrechtelijke opdecimen, op de in de artikelen 127 tot 130 vermelde inbreuken.

De Koning stelt de tarieven alsook de modaliteiten van betaling en inning vast.”

Nr. 47 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 127 tot 135

In Hoofdstuk 9, een afdeling 2 invoegen, met als opschrift “Strafsancties” dat de artikelen 127 tot 135 bevat.

Nr. 48 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 136

Paragraaf 6 vervangen als volgt:

“§ 6. Het proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk wordt overgezonden aan het openbaar ministerie.

Een exemplaar van het proces-verbaal tot vaststelling van een inbreuk op de bepalingen van deze wet wordt bezorgd aan de bevoegde administratie, bedoeld in artikel 139/2.

Wanneer toepassing wordt gemaakt van artikel 126, wordt het in § 1 bedoeld proces-verbaal aan de het openbaar ministerie en aan de bevoegde administratie, bedoeld in artikel 139/2 pas toegezonden, wanneer aan de waarschuwing geen gevolg is gegeven.

Een afschrift wordt bezorgd aan de overtreder van de inbreuk. Bij gebrek aan een afschrift kan hij daarvan te allen tijde afschrift krijgen hetzij bij de overheid die het proces-verbaal heeft opgesteld, hetzij bij de bevoegde administratie.”

N° 46 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 126/1 (*nouveau*)

Dans le chapitre 9, insérer une section 1re contenant un article 126/1 rédigé comme suit:

“Section 1re. Des sanctions administratives

Art. 126/1. Les agents visés à l'article 139/2 peuvent infliger une amende de 50 euros à la moitié au maximum de l'amende pénale, majorée des décimes additionnels pénaux, pour les infractions mentionnées aux articles 127 à 130.

Les tarifs ainsi que les modalités de paiement et de perception sont fixés par le Roi.”

N° 47 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 127 à 135

Dans le chapitre 9, insérer une section 2 intitulée “Des sanctions pénales”, comprenant les articles 127 à 135.

N° 48 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 136

Remplacer le § 6 par ce qui suit:

“§ 6. Le procès-verbal constatant une infraction est transmis au ministère public.

Un exemplaire du procès-verbal constatant une infraction aux dispositions de la présente loi est transmis à l'administration compétente, visée à l'article 139/2.

En cas d'application de l'article 126, le procès-verbal visé au § 1er n'est transmis au ministère public et à l'administration compétente visée à l'article 139/2 que lorsqu'il n'a pas été donné suite à l'avertissement.

Une copie est transmise à l'auteur de l'infraction. A défaut, celui-ci a, à tout moment, le droit d'en obtenir une copie, soit auprès de l'autorité qui a dressé le procès-verbal, soit auprès de l'administration compétente.”

Nr. 49 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139

Dit artikel vervangen als volgt:

“Art. 139. Onverminderd de rechten van de burgerlijke partij, kunnen de inbreuken van artikelen 127 tot 130 op initiatief van het openbaar ministerie aanleiding geven tot strafvervolgning voor de correctionele rechtbank, tot een minnelijke schikking of tot een bemiddeling in strafzaken bedoeld bij artikel 216ter van het Wetboek van strafvordering.”.

Nr. 50 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139/1 (nieuw)

Een artikel 139/1 invoegen, luidende:

“Art. 139/1. De inbreuken van artikelen 127 tot 130 kunnen op initiatief van de bevoegde administratie aanleiding geven tot een administratieve geldboete, een schuldigverklaring of een seponering.”.

Nr. 51 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139/2 (nieuw)

Een artikel 139/2 invoegen, luidende:

“Art. 139/2. De Koning wijst, op de voordracht van de bevoegde ministers, de bevoegde administratie en de ambtenaren van deze administratie aan die gemachtigd zijn om administratieve geldboeten op te leggen.”.

Nr. 52 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139/3 (nieuw)

Een artikel 139/3 invoegen, luidende:

“Art. 139/3. De strafvervolgning sluit de toepassing van een administratieve geldboete uit, zelfs als ze afgesloten wordt met een vrijspraak.

De minnelijke schikking en de bemiddeling in strafzaken bedoeld bij artikel 216ter van het Wetboek van strafvordering sluiten eveneens de toepassing van een administratieve geldboete uit.”.

N° 49 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139

Remplacer cet article par ce qui suit:

“Art. 139. Sans préjudice des droits de la partie civile, les infractions prévues aux articles 127 à 130 peuvent donner lieu, sur l’initiative du ministère public, à une poursuite pénale devant le tribunal correctionnel, à l’extinction de l’action publique moyennant le paiement d’une somme d’argent, à une médiation pénale visée à l’article 216ter du Code d’instruction criminelle.”.

N° 50 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139/1 (nouveau)

Insérer un article 139/1 rédigé comme suit:

“Art. 139/1. Les infractions visées aux articles 127 à 130 peuvent donner lieu, à l’initiative de l’administration compétente, à une amende administrative, à une déclaration de culpabilité ou à un classement sans suite.”.

N° 51 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139/2 (nouveau)

Insérer un article 139/2 rédigé comme suit:

“Art. 139/2. Le Roi, sur proposition des ministres compétents, désigne l’administration compétente et les fonctionnaires de cette administration habilités à infliger les amendes administratives.”.

N° 52 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139/3 (nouveau)

Insérer un article 139/3, rédigé comme suit:

“Art. 139/3. Les poursuites pénales excluent l’application d’une amende administrative, même si un acquittement les clôture.

L’extinction de l’action publique moyennant le paiement d’une somme d’argent et la médiation pénale visée à l’article 216ter du Code d’instruction criminelle excluent également l’application d’une amende administrative.”.

Nr. 53 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139/4 (*nieuw*)**Een artikel 139/4 invoegen, luidende:**

“Art. 139/4. Het openbaar ministerie bezorgt aan de bevoegde administratie een kennisgeving van zijn beslissing om al dan niet strafvervolgning in te stellen, een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken bedoeld bij artikel 216ter van het Wetboek van strafvordering voor te stellen.

Wanneer het openbaar ministerie afziet van strafvervolgning, minnelijke schikking of bemiddeling in strafzaken bedoeld bij artikel 216ter van het Wetboek van strafvordering of wanneer het openbaar ministerie geen beslissing heeft genomen binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de dag van ontvangst van het proces-verbaal waarin de inbreuk werd vastgesteld, beslist de bevoegde administratie of de procedure voor de administratieve geldboete moet worden opgestart.”.

Nr. 54 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 139/5 (*nieuw*)**Een artikel 139/5 invoegen, luidende:**

“Art. 139/5. Indien het openbaar ministerie afziet van strafvervolgning, minnelijke schikking of bemiddeling in strafzaken bedoeld bij artikel 216ter van het Wetboek van strafvordering bezorgt het een afschrift van de procedurestukken van het aanvullend opsporingsonderzoek aan de bevoegde administratie.”.

VERANTWOORDING

Volgens het artikel 139, eerste lid, van het wetsontwerp kunnen de hiertoe door de minister aangestelde ambtenaren, op inzage van de processen-verbaal waarin een inbreuk op de artikelen 127 tot 130 is vastgesteld, aan de overtreders een som voorstellen waarvan de betaling de strafvordering doet vervallen.

De Raad van State, afdeling wetgeving, merkt op dat indien een bestuursambtenaar bij middel van een minnelijke schikking de strafvordering kan verhinderen of doet vervallen, de bevoegdheid van het openbaar ministerie wordt beknot hetwelk in strijd is met artikel 151, § 1, tweede volzin, van de Grondwet, krachtens hetwelk het openbaar ministerie onafhankelijk is in de individuele opsporing en vervolging.¹

¹ Parl. St., Kamer, 2009-10, nr. 2340/1, 183-184.

N° 53 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139/4 (*nouveau*)**Insérer un article 139/4, rédigé comme suit:**

“Art. 139/4. Le ministère public notifie à l’administration compétente sa décision d’intenter ou non les poursuites pénales, de proposer l’extinction de l’action publique moyennant le paiement d’une somme d’argent ou une médiation pénale visée à l’article 216ter du Code d’instruction criminelle.

Lorsque le ministère public renonce à intenter les poursuites pénales, à proposer l’extinction de l’action publique moyennant le paiement d’une somme d’argent ou une médiation pénale visée à l’article 216ter du Code d’instruction criminelle ou si le ministère public n’a pas pris de décision dans un délai de six mois à compter du jour de la réception du procès-verbal de constatation de l’infraction, l’administration compétente décide s’il y a lieu d’entamer la procédure d’amende administrative.”.

N° 54 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 139/5 (*nouveau*)**Insérer un article 139/5, rédigé comme suit:**

“Art. 139/5.- Si le ministère public renonce à intenter les poursuites pénales, à proposer l’extinction de l’action publique moyennant le paiement d’une somme d’argent ou une médiation pénale visée à l’article 216ter du Code d’instruction criminelle, il envoie une copie des pièces de procédure de l’enquête complémentaire à l’administration compétente.”.

JUSTIFICATION

Selon l’article 139, § 1er, du projet de loi, les agents commissionnés à cette fin par le ministre peuvent, au vu des procès-verbaux constatant une infraction aux articles 127 à 130, proposer aux contrevenants le paiement d’une somme qui éteint l’action publique.

Le Conseil d’État, section de législation, fait observer que si un fonctionnaire de l’administration peut empêcher ou faire s’éteindre l’action publique au moyen d’une transaction, cette faculté du ministère public s’en trouve amputée, ce qui est contraire à l’article 151, § 1er, deuxième phrase, de la Constitution, en vertu de laquelle le ministère public est indépendant dans l’exercice des recherches et poursuites individuelles.¹

¹ Doc. Parl., Chambre, 2009-10, n° 2340/001, 183-184.

Dezelfde opmerking heeft de Raad van State, afdeling wetgeving, gemaakt ten aanzien van de oprichting van een Cel voor de fiscale vervolging die de opdracht zou krijgen om beslissingen te nemen om de zaak hetzij strafrechtelijk, hetzij administratief af te handelen.² De oprichting van dergelijk orgaan volgt uit aanbeveling nr. 6 om een “*Una Via*-regel” in te stellen.³

Het wetsontwerp tot invoering van een Sociaal Strafwetboek bevat een structurele oplossing voor de opgeworpen ongrondwettigheid. De vervolging van de inbreuken op de sociale wetgeving gebeurt ofwel door het openbaar ministerie ofwel door de sociale inspectie. De keuze om al dan niet strafrechtelijk te vervolgen is evenwel de bevoegdheid van het openbaar ministerie.

Het openbaar ministerie kan beslissen:

- om al dan niet strafrechtelijk te vervolgen;
- om een minnelijke schikking of een bemiddeling in strafzaken voor te stellen
- om de in artikel 138*bis*, § 2, eerste lid Ger. W. bedoelde rechtsvordering in te stellen.

Wanneer het openbaar ministerie afziet van strafvervolging, minnelijke schikking, bemiddeling of rechtsvordering of geen beslissing heeft genomen binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de dag van ontvangst van et proces-verbaal, beslist de administratie of de procedure voor de administratieve geldboete moet worden opgestart.

Daarbij komt het aan andere ambtenaren dan diegene die de inbreuken hebben vastgesteld, om een administratieve geldboete op te leggen, een schuldigverklaring of een klassering zonder gevolg. Deze scheiding is noodzakelijk doordat de administratie kan kiezen tussen het opleggen van een administratieve geldboete, een schuldigverklaring of een seponering.

Nr. 55 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 136

Paragraaf 2, 5° doen vervallen.

VERANTWOORDING

De verantwoording bij dit amendement vindt u terug in het volgende amendement.

Le Conseil d’État, section de législation, a formulé la même observation à l’égard de la création d’une cellule de poursuite fiscale qui se verrait confier la mission de décider s’il y a lieu de réserver à l’affaire soit un traitement pénal, soit un traitement administratif.² La création d’un tel organe résulte de la recommandation n° 6 visant à instaurer une règle *Una Via*.³

Le projet de loi instaurant un Code pénal social contient une solution structurelle à l’inconstitutionnalité soulevée. La poursuite des infractions à la législation sociale est effectuée soit par le ministère public soit par l’inspection sociale. Le choix de poursuivre ou non au plan pénal relève cependant de la compétence du ministère public.

Le ministère public peut décider:

- de poursuivre ou non au plan pénal;
- de proposer une transaction ou une médiation pénale;
- d’intenter l’action visée à l’article 138*bis*, § 2, alinéa 1er, du Code judiciaire.

Lorsque le ministère public renonce à intenter les poursuites pénales, à proposer une transaction ou une médiation ou à intenter l’action ou lorsqu’il n’a pas pris de décision dans un délai de six mois à compter du jour de la réception du procès-verbal, l’administration décide s’il y a lieu d’entamer la procédure d’amende administrative.

À cet égard, il appartient à des fonctionnaires autres que ceux qui ont constaté les infractions d’infliger une amende administrative, de prononcer une déclaration de culpabilité ou de procéder à un classement sans suite. Cette séparation est nécessaire du fait que l’administration a le choix entre une amende administrative, une déclaration de culpabilité et un classement sans suite.

N° 55 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 136

Supprimer le § 2, 5°.

JUSTIFICATION

La justification du présent amendement figure dans l’amendement suivant (n° 56).

² *Parl. St.*, Kamer, 2009-10, nr. 2210/2, 11-15.

³ *Parl. St.*, Kamer, 2008-09, nr. 34/4, 222-231.

² *Doc. Parl.*, Chambre, 2009-10, n° 2210/002, 11-15.

³ *Doc. Parl.*, Chambre, 2008-09, n° 34/004, 222-231.

Nr. 56 VAN MEVROUW VAN DER AUWERA

Art. 136

Dit artikel aanvullen met de volgende paragrafen:

“§ 2/1. In afwijking van § 2, 1° hebben de in § 1 bedoelde inspecteurs enkel toegang tot de bewoonde ruimten in de volgende gevallen:

- wanneer zij zich tot vaststelling op heterdaad van een inbreuk ter plaatse begeven;
- op verzoek of met toestemming van de persoon die het werkelijk genot heeft van de bewoonde ruimte; het verzoek of de toestemming moet schriftelijk en voorafgaand aan de visitatie worden gegeven;
- in geval van oproep vanuit die plaats;
- wanneer zij in het bezit zijn van een machtiging tot visitatie uitgereikt door de onderzoeksrechter.

§ 2/2. Voor het bekomen van een machtiging tot visitatie richten de in § 1 bedoelde inspecteurs een met redenen omkleed verzoek aan de onderzoeksrechter. Dit verzoek bevat minstens de volgende gegevens:

- de identificatie van de bewoonde ruimten die het voorwerp zijn van de visitatie;
- de wetgeving die het voorwerp is van het toezicht en waarvoor de in § 1 bedoelde inspecteurs van oordeel zijn een machtiging tot visitatie nodig te hebben;
- wanneer dit het geval is, de eventuele inbreuken die het voorwerp zijn van het toezicht;
- alle bescheiden en inlichtingen waaruit blijkt dat het gebruik van dit middel nodig is.

Een machtiging tot visitatie kan door de in § 1 bedoelde inspecteurs worden bekomen voor de toegang tot de bewoonde ruimten na 21 uur en voor 5 uur mits het verzoek aan de onderzoeksrechter bijzonder wordt gemotiveerd.

§ 2/3. De onderzoeksrechter beslist binnen een termijn van maximum 48 uur na de ontvangst van het verzoek.

De beslissing van de onderzoeksrechter is met redenen omkleed.

De beslissing van de onderzoeksrechter ten gevolge van een verzoek tot visitatie voor de toegang tot de

N° 56 DE MME VAN DER AUWERA

Art. 136

Insérer les paragraphes suivants:

“§ 2/1. Par dérogation au § 2, 1°, les inspecteurs visés au § 1er, ont uniquement accès aux espaces habités dans les cas suivants:

- lorsqu’ils se rendent sur place pour constater une infraction en flagrant délit;
- à la demande ou avec l’accord de la personne qui a la jouissance réelle de l’espace habité; la demande ou l’accord doit être donné par écrit et préalablement à la visite domiciliaire;
- en cas d’appel provenant de ce lieu;
- lorsqu’ils sont en possession d’une autorisation de visite domiciliaire délivrée par le juge d’instruction.

§ 2/2. Pour obtenir une autorisation de visite domiciliaire, les inspecteurs visés au § 1er adressent une demande motivée au juge d’instruction. Cette demande contient au moins les données suivantes:

- l’identification des espaces habités qui font l’objet de la visite domiciliaire;
- la législation qui fait l’objet du contrôle et pour laquelle les inspecteurs visés au § 1er sont d’avis qu’ils ont besoin d’une autorisation de visite domiciliaire;
- lorsque c’est le cas, les infractions éventuelles qui font l’objet du contrôle;
- tous les documents et renseignements desquels il ressort que l’utilisation de ce moyen est nécessaire.

Les inspecteurs visés au § 1er peuvent obtenir une autorisation de visite domiciliaire pour l’accès aux espaces habités après 21 heures et avant 5 heures moyennant une motivation spéciale de la demande au juge d’instruction.

§ 2/3. Le juge d’instruction décide dans un délai de 48 heures maximum après réception de la demande.

La décision du juge d’instruction est motivée.

Toutefois, la décision du juge d’instruction suite à une demande de visite domiciliaire pour l’accès aux

bewoonde ruimten na 21 uur en voor 5 uur is echter bijzonder gemotiveerd.

Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk.

Het geheel van de motiveringsstukken tot het bekomen van de machtiging tot visitatie, zoals bedoeld in § 2, eerste lid, dient aan het strafdossier of aan het dossier in het kader van het welk een administratieve geldboete kan worden opgelegd, te worden toegevoegd.”.

VERANTWOORDING

De inhoud van deze amendementen wordt ontleend aan het door de Kamer op 4 december 2009 aangenomen wetsontwerp tot invoering van een Sociaal Strafwetboek.⁴ Het beoogt een zelfde regeling te voorzien ten aanzien van de toegang van bewoonde lokalen voor de controle van voorliggend wetsontwerp.

In de memorie van toelichting wordt in artikel 136, § 2, 1° het behoud van de bevoegdheid van de in § 1 bedoelde inspecteurs behouden om tijdens de gewone openings- of werkuren binnen te gaan in de lokalen (tevens bewoonde lokalen) en vertrekken waar zij vermoeden dat er een overtreding van de economische reglementering zou kunnen plaatsvinden.⁵

De steller van het ontwerp houdt voor dat: al hebben de ambtenaren vrije toegang tot de lokalen en vertrekken waartoe zij voor het vervullen van hun opdracht toegang moeten hebben, toch mogen zij slechts binnendringen in bewoonde lokalen wanneer zij redenen hebben om aan te nemen dat er een inbreuk bestaat.⁶

Wij kunnen aannemen dat uit de aard van de misdrijven het onevenredig zou zijn dat voor het betreden van beroeps- en bedrijfsruimten, de consumenten en de consumentenorganisaties vrij toegang hebben tot die ruimten en de inspectiediensten niet.

Het lijkt evenwel aangewezen dat de bevoegdheid om bewoonde ruimten te betreden duidelijk wordt onderscheiden van het betreden van andere ruimten waar de inspecteurs voor het vervullen van hun opdracht toegang moeten hebben. Het zou evenwel van een inconsistente houding van de wetgever getuigen wanneer hij ten aanzien van de inspecteurs die toezicht houden op onderhavige wet andere voorwaarden voorziet in vergelijking met die worden opgelegd aan sociaal inspecteurs om bewoonde lokalen te betreden. Met het oog op het organiseren van gezamenlijke controles is dergelijke verschil in optreden bovendien niet wenselijk.

De inspecteurs die toezicht houden op voorliggend wetsontwerp kunnen bewoonde lokalen betreden wanneer zij redenen hebben te geloven aan het bestaan van een inbreuk

⁴ Parl. St., Kamer, 2008-09, nr. 1666/13.

⁵ Parl. St., Kamer, 2009-10, nr. 2340, 91.

⁶ Parl. St., Kamer, 2009-10, nr. 2340, 91.

espaces habités après 21 heures et avant 5 heures est spécialement motivée.

Aucune voie de recours n'est possible contre cette décision.

Toutes les pièces motivant l'obtention d'une autorisation de visite domiciliaire conformément au § 2, alinéa 1er, doivent être versées au dossier répressif ou au dossier dans le cadre duquel une amende administrative peut être infligée.”.

JUSTIFICATION

La teneur des présents amendements s'inspire du projet de loi introduisant le Code pénal social⁴, adopté par la Chambre le 4 décembre 2009. L'objectif est de prévoir une réglementation identique en ce qui concerne l'accès aux locaux habités pour le contrôle du projet de loi à l'examen.

L'exposé des motifs précise, concernant l'article 136, § 2, 1°, que les inspecteurs visés au § 1er, sont toujours habilités, pendant les heures d'ouverture ou de travail habituelles, à pénétrer dans les locaux (y compris les locaux habités) et pièces où ils suspectent qu'une infraction à la réglementation économique pourrait avoir lieu.⁵

Le législateur fait valoir que, bien que les agents aient un accès libre aux locaux et pièces auxquels ils doivent avoir accès afin d'accomplir leur mission, ils ne peuvent toutefois pénétrer dans les locaux habités que s'ils disposent de raisons pour supposer qu'il y a une infraction.⁶

Nous pouvons admettre qu'au vu de la nature des infractions, il serait disproportionné que les consommateurs et les organisations de défense des consommateurs puissent accéder librement aux locaux professionnels, et pas les services d'inspection.

Le législateur ferait cependant preuve d'un manque de cohérence s'il prévoyait pour les inspecteurs chargés de contrôler le respect de la loi en projet des conditions différentes de celles imposées aux inspecteurs sociaux pour pénétrer dans des locaux habités. Une telle différence au niveau des interventions n'est en outre pas souhaitable en vue de l'organisation de contrôles communs.

Les inspecteurs chargés du contrôle du projet de loi à l'examen peuvent pénétrer dans les locaux habités s'ils disposent de raisons pour supposer qu'il y a une infraction et moyennant

⁴ DOC Chambre 2008-09, n° 1666/13.

⁵ DOC Chambre 2009-10, n° 2340, p. 91.

⁶ DOC Chambre 2009-10, n° 2340, p. 91.

en mits voorafgaande machtiging van de rechter bij de politierechtbank. Bovendien kan een administratieve controle slechts plaatsvinden in bewoonde lokalen tussen acht en achttien uur en dient ze door minstens twee ambtenaren gezamenlijk geschieden.

De sociaal inspecteurs kunnen bewoonde lokalen slechts betreden mits machtiging tot visitatie uitgereikt door de onderzoeksrechter. In het Sociaal Strafwetboek dient het verzoek aan de onderzoeksrechter een omstandige verantwoording te bevatten voor de visitatie. In principe kunnen zij slecht toegang bekomen tot bewoonde lokalen tussen 5 uur en 21 uur, tenzij bijkomend bijzonder wordt gemotiveerd waarom een bezoek na 21 uur en voor 5 uur noodzakelijk is.

In het Sociaal Strafwetboek wordt uitdrukkelijk opgenomen dat de toegang tot bewoonde lokalen ook kan in de volgende gevallen:

- wanneer zij zich tot vaststelling op heterdaad van een inbreuk ter plaatse begeven;
- op verzoek of met toestemming van de persoon die het werkelijk genot heeft van de bewoonde ruimte; het verzoek of de toestemming moet schriftelijk en voorafgaand aan de visitatie worden gegeven;
 - in geval van oproep vanuit die plaats;
 - in geval van brand of overstroming.

In het kader van gezamenlijke controles is het meer dan wenselijk de toegang tot bewoonde ruimte tijdens dezelfde uren voor beide inspecties mogelijk is. De omstandige verantwoording die een verzoek dient te bevatten, vormt zowel in het kader van een sociale controle als een controle op de naleving van voorliggend wetsontwerp een bijkomende garantie voor de grondwettelijke bescherming van de woonst. De toegang zonder tussenkomst van een onderzoeksrechter in geval van brand of overstroming lijkt ons niet noodzakelijk voor de controle van de inbreuken op voorliggend wetsontwerp.

Daarnaast is het ook wenselijk dat de modernisering van de onderzoeksbevoegdheden gelijke tred houdt in voorliggend wetsontwerp zoals in het wetsontwerp tot invoering van een Sociaal Strafwetboek. In het bijzonder wordt in het Sociaal Strafwetboek de bevoegdheid op de toegang tot bewoonde lokalen onder controle van de politierechtbanken vervangen door een controle door een onderzoeksrechter. Deze wijziging wordt verantwoord als volgt:

“Vooreerst wordt de politierechter vervangen door de onderzoeksrechter. Deze bevoegdheidsverandering wordt door de volgende redenen gerechtvaardigd:

- De betrokken wetgevingen ressorteren niet onder de bevoegdheid van de politierechters. Als men wil dat rechterlijk toezicht bestaat ingeval de persoonlijke levenssfeer van de burgers wordt geschonden, moet deze maatregel zinvol zijn. Een onderzoeksrechter is meer vertrouwd met de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de woonplaats.

- Beter dan een politierechter, zal hij de maatregel kunnen bepalen; men moet soms betreuren dat strafrechtelijke

autorisation préalable du juge du tribunal de police. Qui plus est, un contrôle administratif ne peut être effectué dans des locaux habités qu'entre huit et dix-huit heures et doit être effectué par au moins deux agents.

Les inspecteurs sociaux ne peuvent pénétrer dans les locaux habités que moyennant une autorisation de visite domiciliaire délivrée par le juge d'instruction. Le Code pénal social prévoit que la demande d'autorisation au juge d'instruction doit contenir une motivation détaillée de la visite domiciliaire. En principe, ils ne peuvent avoir accès aux locaux habités qu'entre 5 heures et 21 heures, sauf motivation spéciale justifiant la nécessité d'une visite après 21 heures et avant 5 heures.

Le Code pénal social prévoit expressément que l'accès aux locaux habités est également permis dans les cas suivants:

- lorsqu'ils se rendent sur place pour constater une infraction en flagrant délit;
- à la demande ou avec l'accord de la personne qui a la jouissance réelle du lieu; la demande ou l'accord doit être donné par écrit et préalablement à la visite;
- en cas d'appel provenant de ce lieu;
- en cas d'incendie ou d'inondation.

Dans le cadre de contrôles conjoints, il est plus que souhaitable que l'accès aux locaux habités soit possible aux mêmes heures pour les deux inspections. La justification détaillée que doit comporter une demande constituée, dans le cadre d'un contrôle social comme dans le cadre d'un contrôle du respect du projet de loi à l'examen, une garantie supplémentaire pour la protection constitutionnelle du domicile. L'accès sans l'intervention d'un juge d'instruction en cas d'incendie ou d'inondation ne nous semble pas nécessaire pour le contrôle des infractions au projet de loi à l'examen.

Il est par ailleurs souhaitable que la modernisation des pouvoirs d'enquête dans le projet de loi à l'examen soit harmonisée avec celle qu'instaure le projet de loi introduisant le Code pénal social. Plus particulièrement, le Code pénal social remplace la compétence d'accès aux locaux occupés sous le contrôle des tribunaux de police par le contrôle d'un juge d'instruction. Cette modification est justifiée comme suit:

“Tout d'abord, le juge du tribunal de police est remplacé par le juge d'instruction. Cette modification de compétence est justifiée par les raisons suivantes:

- Les législations concernées ne relèvent pas de la compétence des juges au tribunal de police. Si l'on veut qu'un contrôle judiciaire existe lorsqu'il s'agit de porter atteinte à la vie privée des citoyens, il faut que cette mesure ait un sens. Un juge d'instruction est davantage familiarisé à la protection de la vie privée et du domicile.

- Mieux qu'un juge au tribunal de police, il pourra encadrer la mesure; on doit parfois déplorer que des dossiers répressifs

dossiers mislukken in hun opzet omdat een maatregel tot huiszoeking niet correct werd gebruikt of slecht werd uitgevoerd; dit soort incident kan door de onderzoeksrechter worden vermeden.

— Er is een onderzoeksrechter vierentwintig uur op vierentwintig van wacht, hetgeen voor de politierechters niet het geval is. Dit vergemakkelijkt de toegang van de inspectiediensten tot de rechter in de gevallen waarvoor bij hoogdringendheid de machtiging gevraagd moet worden

— Hij onderscheidt goed het verschil tussen een machtiging tot visitatie en een huiszoekingsbevel.

Men heeft ervoor gezorgd dat deze machtigingsprocedure niet veranderd wordt in een rechterlijk mandaat. De onderzoeksrechter wordt niet, ingevolge de vraag van de inspectie, gevat door een onderzoek of een minionderzoek. Het is enkel een administratieve machtigingsprocedure, die door de inbreuk op het privéleven gerechtvaardigd is.⁷

Dit laatste wordt in het bijzonder benadrukt door niet de gerechtelijke terminologie over te nemen m.n. dat een onderzoeksrechter een “beschikking” neemt. In het kader van een administratief onderzoek neemt de onderzoeksrechter een beslissing.

Daarnaast wordt de terminologie aangepast door niet langer te spreken van “bewoonde lokalen” maar van ‘bewoonde ruimten’.

In de memorie van toelichting (p. 116) bij het ontwerp tot invoering van een Sociaal Strafwetboek wordt verduidelijkt dat:

“De woorden “bewoonde lokalen” in § 1 werden verkozen boven deze “van gebouw”, omdat een woning kan bestaan uit bijvoorbeeld een stacaravan.”

Volgens Van Dale is:

Een gebouw: iets dat gebouwd is: huis, kantoor, fabriek, enz.

Een lokaal: gebouw dat voor bepaalde doeleinden wordt gebruikt.

De woordkeuze leidt tot een cirkeldefinitie. Wellicht bedoelt de steller van het ontwerp dat het gaat om “ruimten: een door grenzen bepaalde plaats”. Dit kan een gebouw, stacaravan of zelf tent zijn. RIMANQUE omschrijft een woning als “elke ruimte die tot bewoning bestemd en geschikt is, ongeacht de burgerrechtelijke titel van de bewoner zoals eigendom, mede-eigendom, huur en pacht en ongeacht het feit of het zijn burgerrechtelijke woonplaats is.”⁸

Het begrip “bewoonde lokalen” is in feite de huidige terminologie in de wetgeving die terug te voeren is naar wettelijke

échouent parce qu’une visite domiciliaire a été mal utilisée ou mal faite; ce type d’incident pourra être évité avec le juge d’instruction.

— Il y a un juge d’instruction de garde vingt-quatre heures sur vingt-quatre, ce qui n’est pas le cas des tribunaux de police. Ceci facilite l’accès des services d’inspection au juge, dans les cas où l’autorisation doit être demandée en urgence.

— Il perçoit bien la différence entre une autorisation de visite domiciliaire et un mandat de perquisition.

On a veillé à ne pas transformer cette procédure d’autorisation en mandat judiciaire. Le juge d’instruction n’est pas, par la demande de l’inspection, saisi d’une instruction ou d’une mini-instruction. Il s’agit uniquement d’une procédure d’autorisation administrative, qui se justifie par l’atteinte à la vie privée.⁷

Ce dernier élément est particulièrement mis en évidence en ne reprenant pas la terminologie judiciaire, aux termes de laquelle le juge d’instruction rend une “ordonnance”. Dans le cadre d’enquête administrative, le juge d’instruction prend une décision.

En outre, la terminologie est adaptée en remplaçant les mots “locaux habités” par les mots “espaces habités”.

Dans l’exposé des motifs (p. 116) du projet de loi introduisant le Code pénal social, il est précisé que:

“Les termes “locaux habités”, dans le § 1er, ont été préférés à celui de “bâtiment”, car une habitation peut être constituée par une caravane résidentielle, par exemple.”

Selon Van Dale:

Un bâtiment est quelque chose qui a été bâti: une maison, un bureau, une fabrique, etc..

Un local est un bâtiment qui est utilisé à certaines fins (Traduction).

Les termes choisis conduisent à une définition en boucle. Sans doute le rédacteur du projet veut-il dire qu’il s’agit d’espaces, c’est-à-dire de lieux délimités (traduction). Il peut s’agir d’un bâtiment, d’une caravane résidentielle ou même d’une tente. RIMANQUE définit une habitation comme tout espace destiné et approprié au logement, quel que soit le titre civil de l’habitant, comme la propriété, la copropriété, le bail ou le bail à ferme et qu’il s’agisse ou non de son domicile civil (traduction)⁸.

La notion de “locaux habités” est en fait la terminologie utilisée actuellement dans la législation qui trouve son origine

⁷ Parl. St., Kamer, 2008-09, nr. 1666/1, 116-117.

⁸ RIMANQUE, K., *De grondwet toegelicht, gewikt en gewogen*, Antwerpen, Intersentia, 2004, 49.

⁷ Doc. parl., Chambre, 2008-09, n° 1666/1, 116-117.

⁸ RIMANQUE, K., *De grondwet toegelicht, gewikt en gewogen*, Anvers, Intersentia, 2004, 49.

bepalingen⁹ die werden ingevoerd vóór de evolutie in de rechtspraak van het EHRM.

Om deze reden stellen wij voor om het begrip “bewoonde lokalen” te vervangen door “bewoonde ruimten”. Wij verwijzen tevens naar het aangenomen amendement nr. 114, met dezelfde strekking, op het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, van het Wetboek van de met inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, van de wet van 26 juni 1963 betreffende de aanmoediging van de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens en het toezicht op de ondernemingen die wedstrijden van weddenschappen op sportuitslagen inrichten, van de wet van 19 april 2002 tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij¹⁰ evenals naar het aangenomen amendement nr. 96 op het wetsontwerp tot invoering van een Sociaal Strafwetboek.¹¹

Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

Nr. 57 VAN MEVROUW PLASMAN

Het Opschrift vervangen als volgt:

“Wetsontwerp betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument”.

VERANTWOORDING

De huidige titel van de wet is ondertussen zowel in de rechtsleer als in de rechtspraak na lange jaren een ingeburgerd begrip. Deze titel geeft ook goed weer waarover de wet gaat. Marktpraktijken komen enkel voor in de afdeling van praktijken tussen ondernemingen. Tevens werd het woord “voorlichting” geschrapt, de informatie aan de consument is nochtans een hoeksteen van de wet.

Cathy PLASMAN (sp.a)

⁹ De huidige fiscale bepaling art. 319 WIB92 (art. 225 WIB) m.b.t. de bewoonde lokalen werd aangevuld bij art. 18 Herstelwet van 10 februari 1981 (IV), B.S. 14 februari 1981. Artikel 2 Wet 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, B.S. 8 december 1972, 13 647.

¹⁰ *Parl. St.*, Kamer, 2008-09, nr. 1992/003, 51 en Verslag, *Parl. St.*, Kamer, 2008-09, nr. 1992/006, 59.

¹¹ *Parl. St.*, Kamer, 2009-10, nr. 1666/8, 11.

dans des dispositions légales⁹ qui ont été instaurées avant l'évolution de la jurisprudence de la CEDH.

Pour ces raisons, nous proposons de remplacer la notion de “locaux habités” par celle d’“espaces habités”. Nous renvoyons également à l'amendement adopté n° 114, ayant la même portée, au projet portant modification de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, le Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus, de la loi du 26 juin 1963 relative à l'encouragement de l'éducation physique, de la pratique des sports et de la vie en plein air ainsi qu'au contrôle des entreprises qui organisent des concours de paris sur les résultats d'épreuves sportives et de la loi du 19 avril 2002 relative à la rationalisation du fonctionnement et de la gestion de la Loterie Nationale¹⁰, ainsi qu'à l'amendement n° 96 au projet de loi introduisant le Code pénal social¹¹.

N° 57 DE MME PLASMAN

Remplacer l'intitulé par ce qui suit:

“Projet de loi relatif aux pratiques du commerce et à l'information et la protection du consommateur”.

JUSTIFICATION

Depuis de nombreuses années, l'intitulé actuel de la loi (“loi sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur”, en abrégé LPCC), est parfaitement intégré dans la doctrine et dans la jurisprudence. De plus, il ne laisse aucun doute quant à la matière traitée par la loi. Le nouvel intitulé est bien moins explicite. Les pratiques du marché ne sont abordées que dans la section relative aux pratiques entre entreprises. Par ailleurs, le terme “information” a été supprimé. Or, l'information du consommateur est l'un des piliers de la loi.

⁹ La disposition fiscale actuelle, l'art. 319 CIR92 (art. 225 CIR) concernant les locaux habités a été complétée par l'article 18 de la loi de redressement du 10 février 1981 (IV), *Moniteur belge* du 14 février 1981. Article 2 de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail, *Moniteur belge* du 8 décembre 1972, 13 647.

¹⁰ *Doc. parl.*, Chambre, 2008-09, n° 1992/003, 51 et Rapport *Doc. Parl.*, Chambre, 2008-09, n° 1992/006, 59.

¹¹ *Doc. parl.*, Chambre, 2009-10, n° 1666/008, p. 11.

Nr. 58 VAN DE HEER CLARINVAL c.s.

Art. 20

Dit artikel aanvullen met een vierde lid, luidende:

“Ingeval de onderneming een eenvormig kortingspercentage toepast op producten of diensten of op categorieën van producten of diensten, mag zij alleen de referentieprijis vermelden. De aankondiging moet vermelden of de prijsvermindering al dan niet werd toegepast.”

VERANTWOORDING

Dit amendement strekt ertoe de tekst van artikel 20, derde lid, uit te klaren en hem volstrekt in overeenstemming te brengen met Richtlijn 2005/29/EG.

Dat lid moet worden toegevoegd, zo niet dreigen de in artikel 5, eerste lid, d, van de bestaande wet vermelde nadere regels voor de aankondiging van een prijsvermindering (vermelding van het eenvormig kortingspercentage dat is verleend voor de producten en diensten of voor de categorieën van producten en diensten waarop deze vermelding slaat) onwettig te zijn.

Uit artikel 20, derde lid, van het wetsontwerp zou immers kunnen worden afgeleid dat de nieuwe prijs in alle omstandigheden moeten worden vermeld, wat op grond van de voornoemde bepaling niet vereist is.

De situatie zou strijdig zijn met de bedoeling van de wetgever. De memorie van toelichting preciseert overigens dat de vier in artikel 5 van de huidige wet vermelde voorstellingswijzen ter zake de nodige garantie bieden.

Nr. 59 VAN DE HEER CLARINVAL c.s.

Art. 25

Paragraaf 4 aanvullen met een derde lid, luidende:

“Ingeval de onderneming een eenvormig kortingspercentage toepast op producten of diensten of op categorieën van producten of diensten, mag zij alleen de referentieprijis vermelden. De aankondiging moet vermelden of de prijsvermindering al dan niet werd toegepast.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 58 met betrekking tot artikel 20 van het wetsontwerp.

N° 58 DE M. CLARINVAL ET CONSORTS

Art. 20

Compléter cet article comme suit:

“Lorsque l’entreprise applique un pourcentage de réduction uniforme sur des produits ou des services sur des catégories de produits ou de services, elle peut ne mentionner que le prix de référence. L’annonce indique si la réduction a été ou non effectuée.”

JUSTIFICATION

Cet amendement vise à clarifier le texte de l’article 20, alinéa 3, du projet, tout en respectant la directive 2005/29/CE.

Cet ajout est indispensable car, à défaut, les modalités d’annonce de réduction de prix reprises à l’article 5, alinéa 1er, d, de la loi actuelle (mention d’un pourcentage uniforme de réduction consentie sur des produits et services ou les catégories de produits et services concernés par cette mention) ne seraient plus licites.

En effet, l’alinéa 3 de l’article 20 du projet pourrait laisser entendre que le nouveau prix doit être indiqué en toutes circonstances, ce qui n’impose pas la disposition précitée.

Cette situation serait contraire à l’intention du législateur. L’exposé des motifs précise d’ailleurs que les quatre modes de présentation mentionnées à l’article 5 de la loi actuelle offrent en la matière les garanties nécessaires.

N° 59 DE M. CLARINVAL ET CONSORTS

Art. 25

Compléter le § 4 par l’alinéa suivant:

“Lorsque l’entreprise applique un pourcentage de réduction uniforme sur des produits, ou des services ou sur des catégories de produits ou de services, elle peut ne mentionner que le prix de référence. L’annonce indique si la réduction a été ou non effectué.”

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 58.

Nr. 60 VAN DE HEER CLARINVAL c.s.

Art. 29

Dit artikel aanvullen met een vierde lid, luidende:

“Ingeval de onderneming een eenvormig kortingspercentage toepast op producten of diensten of op categorieën van producten of diensten, mag zij alleen de referentieprijs vermelden. De aankondiging moet vermelden of de prijsvermindering al dan niet werd toegepast.”

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 58 met betrekking tot artikel 20 van het wetsontwerp.

Nr. 61 VAN DE HEER GEORGE c.s.

Art. 20, 25 en 29

De volgende wijzigingen aanbrengen:

A) in artikel 20, derde lid, de woorden “de prijs ten opzichte waarvan de vermindering wordt toegepast,” vervangen door de woorden “de referentieprijs”, en de woorden “die prijs” door de woorden “die referentieprijs”;

B) in artikel 25, § 4, tweede lid, de woorden “de prijs ten opzichte waarvan” vervangen door de woorden “de referentieprijs ten opzichte waarvan”, en de woorden “die prijs” door de woorden “die referentieprijs”;

C) in artikel 29, derde lid, de woorden “de prijs ten opzichte waarvan” vervangen door de woorden “de referentieprijs ten opzichte waarvan”, en de woorden “die prijs” door de woorden “die referentieprijs”.

N° 60 DE M. CLARINVAL ET CONSORTS

Art. 29

Compléter cet article par l’alinéa suivant:

“Lorsque l’entreprise applique un pourcentage de réduction uniforme sur des produits ou des services ou sur des catégories de produits ou des services, elle peut ne mentionner que le prix de référence. L’annonce indique si la réduction a été non effectuée.”

JUSTIFICATION

Voir amendement n° 58.

David CLARINVAL (MR)
Karine LALIEUX (PS)
Josée LEJEUNE (MR)
Joseph GEORGE (cdH)
Sofie STAELRAEVE (Open Vld)
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)

N° 61 DE M. GEORGE ET CONSORTS

Art. 20, 25 et 29

Apporter les modifications suivantes:

A) à l’article 20, alinéa 3, remplacer les mots “mentionner le prix par rapport auquel la réduction est appliquée” par les mots “mentionner le prix de référence” et remplacer les mots “ce prix” par les mots “ce prix de référence”;

B) à l’article 25, § 4, alinéa 2, remplacer les mots “le prix par rapport” par les mots “le prix de référence par rapport” et remplacer les mots “ce prix” par les mots “ce prix de référence”;

C) à l’article 29, alinéa 3, remplacer les mots “le prix par rapport” par les mots “le prix de référence par rapport” et remplacer les mots “ce prix” par les mots “ce prix de référence”.

Joseph GEORGE (cdH)
Karin LALIEUX (PS)
Josée LEJEUNE (MR)
Sofie STAELRAEVE (Open Vld)
Liesbeth VAN DER AUWERA (CD&V)